

Bjarkøy

Gratangen

Harstad

Ibestad

Kvæfjord

Lavangen

Salangen

Skånland

Sør-Troms Regionråd

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Harstad, 3. februar 2006
Vår ref.: 016-06/HEC/28
Deres ref.: 05/3280-1 MSC

UTTALELSE TIL NOU 2005: 18 (BORGEUTVALGET)

Sør-Troms Regionråd, bestående av kommunene Bjarkøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen Salangen og Skånland, har i sitt møte 2. februar 06 NOU 2005:18 (Borgeutvalget) og fattet følgende uttalelse:

De distriktpolitiske virkningene av utvalgets forslag er uakseptable. Det distriktpolitiske tilskuddet som foreslås innført i stedet for Nord-Norge tilskuddet og Regionaltilskuddet har store negative fordelingsvirkninger og distriktpolitiske svakheter.

Utvalget nevner i rapporten bakgrunnen for Nord-Norge tilskuddet uten å gå nærmere inn på bakgrunnen for dette.

I 1986 sa kommunaldepartementet følgende: Departementet finner det således nødvendig at merkostnadene i Nord-Norge p.g.a. vanskelige klimatiske og strukturelle forhold må tas vare på i det nye generelle tilskuddet.

Det ble omtalt som en egen utgiftsutjevning for Nord-Norge – altså et kommunetilskudd.

I forrige revisjon ble det pekt på tre forhold som begrunnelse for et eget Nord-Norge tilskudd.

- Levekårsundersøkelser viste at Nord-norske kommuner generelt kommer dårlig ut i forhold til landsgjennomsnittet.
- Norge har interesse av at Nord-Norge setter i stand til å forvalte landsdelens naturressurser, herunder fiskeri- og petroleumsressursene, på en god måte, og å hevde Norges interesser i Nordområdene.
- Uten en sterk offentlig sektor vil sysselsetting og bosetting i landsdelen bli sårbar overfor svingninger i den private sektor.

Sør-Troms regionråd mener at det fortsatt er behov for et eget Nord-Norge tilskudd. Nord-Norge har særlige utfordringer knyttet til klimatiske og strukturelle forhold som ikke fanges opp gjennom kostnads- og inntektsutjevningen. Tilskuddet må etableres som et eget kommunetilskudd. I denne sammenhengen vises det også til det økte fokuset på Nordområdene. Regjeringen har definert nordområdene som en av Norges strategiske hovedinteresser, og vil styrke nordområdearbeidet gjennom organisatoriske endringer og politisk vektlegging.

Konsekvensene av Borgeutvalgets utredning er i realiteten en omfordeling fra Nordområdene til Sør.

Det er videre behov for et eget tilskudd til små kommuner. Dette kan sikres enten ved å beholde dagens regionaltilskudd eller ved at en større andel av et eventuelt distriktpolitisk tilskudd fordeles som et fast beløp pr. kommune.

Mange kommuner vil tape mye hvis forslagene til utvalget om å erstatte Nord-Norge tilskuddet og Regionaltilskuddet med et distriktpolitisk blir gjennomført. Totalt vil kommunene i Troms fylke få et omfordelingstap på over 200 mill kroner. Av dette utgjør Sør-Troms regionens omfordelingstap ca. 46 mill kroner

Utvalget foreslår ut fra en mer eller mindre skjønnsmessig vurdering at Tromsø og Bodø ikke skal tildeles regionalpolitisk tilskudd. Dette medfører et stort økonomisk nedtrekk for begge byene. Ved å beholde disse tilskuddene kan man styrke disse kommunenes betydning som sentra for utvikling i landsdelen. Sør-Troms regionråd ser det som svært viktig at Tromsø og Bodø tildeles regionalpolitisk motiverte overføringer. Dette både med bakgrunn i at de er ment å være drivkrefter i utviklingen av landsdelen, og fordi kommunene er store i utstrekning.

Begge disse dimensjonene gjør at Tromsø og Bodø ikke kan sammenliknes med byer på samme størrelse og like stor vekst i andre deler av landet.

Sør-Troms regionråd vil også understreke behovet for å opprettholde et høyt skjønnstilskudd. Skjønnstilskuddet benyttes til å ivareta en rekke forhold som ikke fanges opp gjennom inntektsutjevningen:

- Hjelp kommuner og fylkeskommuner som er i en vanskelig økonomisk situasjon
- Kompensere kommuner og fylkeskommuner som taper på endringer i inntektssystemet
- Kompensere kommuner og fylkeskommuner med svak skattevekst
- Støtte kommunale og interkommunale utviklingsprosjekter
- Ivareta ekstraordinære og uforutsette hendelser som oppstår i løpet av budsjettåret
- Ivareta spesielle lokale forhold

Sør-Troms regionråd er positiv til følgende av utvalgets forslag:

- Prognosebasert inntektsutjevning
- Avvikle ordningen med bruk av oppdaterte folketall i utgiftsutjevningen
- Innføring av inntektsgaranti for dagens overgangsordning

Sør-Troms regionråd

- støtter de forslag som tar sikte på større stabilitet og forutsigbarhet i fordeling av kommunenes inntektsrammer.
- støtter forslag til endring i kriteriegrunnlaget for beregning av utgiftsbehov.
- vil påpeke at for rask innfasing av eventuelle endringer vil kunne ha utilsiktede effekter.
- anmoder om at overliggende myndigheter, i tillegg til debatt om inntektssystemet som sådan, samtidig benytter anledningen til en vurdering av kommunenes samlede finansieringsbehov for å kunne dekke innbyggernes totale behov for tjenester.

Med vennlig hilsen
Sør-Troms Regionråd

Halvar Hansen
leder